

kulturacijo in socializacijo. Nanašajo se na modalnosti procesov, ki jih ta dva koncepta subsumirata, ne pa na neko sporadično podobnost, ki sicer zbudi nekaj radovednosti, a je v resnici nepomembna.

Povedano namreč pomeni, da je informalno pridobivanje znanja epistemološko in teoretsko nedopustno imeti za periferno dejavnost ob glavnem toku intencionalnega izobraževanja in vzgoje, zajetega v vidne in pravno institucionalizirane ter od državnih ali religioznih oblasti imponirane ideološke aparate, saj je informalno izobraževanje tista gmo-ta družbene formativne dejavnosti, na kateri ti aparati plavajo kot nekakšen spuščaj. Tolikšna je tudi njihova vloga pri formiranju osebnosti. Prav tako ni nobenega razloga za tako podcenjevalno zmanjševanje ob-sega in moči informalnega pridobivanja znanj, saj gre za proces, ki se uvr-šča v eksistenčne in samodejne dejavnosti družbenega korpusa. Obstaja tudi polje znanstvenega raziskovanja, znotraj katerega ga je, splošno re-čeno, mogoče obravnavati in ki ima na voljo svoje teoretske okvire, refleksijo o metodah v zvezi z izbiro paradigem in množico empiričnih po-datkov, primernih za klasifikacijo in primerjavo. Vse to obstaja ne glede na to, ali se imamo namen konsekventno lotiti informalnega izobraževa-nja ali pa ga bomo še naprej potiskali med periferna dogajanja človeškega življenja. Le povezava in primerjava teh družbenih formativnih procesov s procesi, ki potekajo v politično vzpostavljenih izobraževalnih institu-cijah in jih te oblikujejo ter jim določajo cilje v interesu socialno najmanj specifične, se pravi politične družbene organizacije – ta sicer producira videze svoje totalnosti, a je glede na celoto človeškega individualnega in družbenega življenja le forma, ki je v omejeni dozi v zahodnjaških in še nekaterih družbah neogibna, čeprav spremenljiva, v drugačnih družbah pa je ni ali pa obstaja v različnih drugih stanjih in aspektih – lahko omo-goči pertinentno raziskovanje. Za ilustracijo postopka totalne kontrole – za to namreč gre, za kontrolo za malone vsako ceno, ki jo mora plača-ti kontrolirani, v skrajnem primeru tudi z iztreditvijo – lahko navedemo poskuse institucij ideoloških aparatov in njihovih paradnih strok (dolo-čene vrste psihologije, sociologije, pedagogike, ki so spremenjene v soci-alne tehnike, s katerimi naj bi obvladovali ljudi in družbo), da bi nad-zirali tudi tista področja življenja, ki so bila tudi v zahodnjaških druž-bah še pred kratkim izveta iz kontrole. Od družbenih simbolnih praks predvsem umetniško ustvarjanje, ki v normalnih dopušča le določen ob-seg tehničnih znanj, ki so hkrati poseg institucij establishmenta (v glas-bi, slikarstvu, literaturi itn.), čedalje bolj prehaja pod psihološki in ideo-loški nadzor prek tečajev za različna standardizirana »kreativna« poče-tja, od pisanja do plesanja. To je intervencija v področje dejavnosti, kakr-